

Agenda møte 4/2025		
Møte	Møte nr. 4/2025	
Dato	24.09.2025	
Tid	Kl. 09.00-11.00	
Sted	Virtuelt	

Sak	Tema	Sakstype
BIB2025/19	Konstituering av møtet	V-sak
BIB2025/20	Status fra produktområdet	O-sak
BIB2025/21	Status anbudsprosess	O-sak
BIB2025/22	Foreløpig regnskap 2. tertial 2025	V-sak
BIB2025/23	Prinsipper for budsjett 2026	V-sak
BIB2025/24	Løypemelding Rapido	D-sak
BIB2025/25	Bruk av KI i Oria	D-sak
BIB2025/26	Etikettutskrift	V-sak
BIB2025/27	Kort status autoritetsregister	O-sak
BIB2025/28	Eventuelt	

O = orienteringssak, D = drøftingssak, V = vedtak

Saksdokument

Styret for BIBSYS-konsortiet

Til Styret for BIBSYS-konsortiet
Dato 09.09.2025
Saksnummer BIB2025/22
Saksarkivnr.
Sakstype O -sak

Saksansvarlig Asbjørn Risan
Saksbehandler Asbjørn Risan

BIB2025/22 Foreløpig regnskap 2. tertial 2025

Bakgrunn

Saksdokumentet viser foreløpig regnskapsstatus pr 2. tertial 2025 med kommentarer knyttet til de enkelte postene. Periodisering av budsjett og faktisk regnskap gir noen utslag. Prognosen er basert på kjente forutsetninger og forventet aktivitet i 2025.

Regnskapsrapport pr. 2. tertial:

Tall i 1000 kroner	Regnskap pr 1. september	Budsjett totalt	Periodisert budsjett	Prognose 2025
Inntekter				
Fra deltakerinstitusjoner	33449	34771	34771	33449
IGELU medlemskap	240	240	240	240
Fra oppsparte midler	3650	3650	3650	3650
Overføring fra 2024	1500			1500
Andre inntekter	37			37
SUM inntekter	38876	38661	38661	38876
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader				
Lønn inkl overhead	12540	19888	13259	19888
Driftskostnader				
Driftskjøp/lisenser/annen leiekostnad/drift	14401	17927	11951	17927
Reiser, kurs møter	459	600	400	600

IGELU-medlemskap	235	240	160	235
Sum driftskostnader	15905	18767	12511	18762
Kostnader totalt	27635	38655	25770	38650
Resultat	11241	6	12891	226

Vurdering

Regnskapet er pr 2. tertial 2025.

Etter ønske fra styret er det tatt inn en kolonne for periodisert budsjett. Inntektene er ikke periodisert. For kostnadene er det en flat periodisering med jevn fordeling utover året. Når kostnadene påløper er ikke hensyntatt.

Inntekter

Inntektene er som beskrevet ved rapporteringen for 1. tertial (BIB2025/12), med unntak av at ca 37.000,- har blitt refundert som følge av reiseaktivitet i tilknytning til verv i IGELU Steering Committee.

Kostnader

Regnskapstallene viser at forbruket på lønn ligger ca. 700.000 under periodisert budsjett. Dette er en endring i trend fra forrige tertialrapportering da man lå noe over periodisert budsjett. Hovedårsaken er sannsynligvis knyttet til ferieavvikling i 2. tertial som innebærer et lavere lønnspådrag, noe periodiseringen ikke tar hensyn til. Det er nok også et utslag av noen korrigeringer på timeføring fra 1. og 2. tertial.

Vedlikeholdsteamet som ble opprettet høsten 2024 har vært i drift i 1. og 2. tertial.

Prognosen er at lønnskostnaden vil være i tråd med budsjett.

For posten Driftskjøp/lisenser/annen leiekostnad/drift ligger kostnadene høyere enn det periodisert budsjett tilsier. Dette skyldes at enkelte regnskapsposter ikke er periodisert og forventes jevnet ut over året samlet sett. Det er ingen kjente kostnader som tilsier at denne posten for året ikke skal være i tråd med budsjett på nåværende tidspunkt. Prognosen er derfor uendret.

For Reiser/kurs/møter er det forbrukt 459.000. Denne posten inkluderer reiser for styret, faggruppene og Sikt. Kostnader knyttet til deltakelse på BIBSYS-konferansen 2025 for faggruppene er tatt med i regnskapsoversikten. Styret skal ha en fysisk samling i november. IGELU-konferansen i september vil også være en aktivitet i 3. tertial. Prognosen er holdt uendret og det forventes at dette vil være i tråd med budsjett.

Medlemskapet i IGELU er betalt. Denne budsjettposten ble justert i budsjettet for å ta høyde for en høy euro-kurs. Kostnaden er noe lavere enn budsjettet og prognosen er justert.

Oppsummering

På utgiftssiden er prognosen holdt uendret siden forrige tertialrapportering.

Inntektssiden er uendret siden forrige tertialrapportering, med unntak av 37.000,- i andre inntekter. Prognosen er justert i henhold til dette, ellers ingen endring.

Totalt sett gir prognosen et resultat på 226.000,-. Primært som følge av justeringer på inntektssiden.

Forslag til vedtak

Styret tar foreløpig regnskap pr 2. tertial 2025 til orientering.

Saksdokument

Styret for BIBSYS-konsortiet

Til	Styret for BIBSYS-konsortiet
Dato	24.09.2025
Saksnummer	BIB2025/23
Saksarkivnr.	
Sakstype	V-sak
Saksansvarlig	Asbjørn Risan
Saksbehandler	Asbjørn Risan

BIB2025/23 Budsjettramme 2026

Bakgrunn

I forbindelse med arbeidet med budsjett for BIBSYS-konsortiet for 2026 vil det være hensiktsmessig å legge noen førende prinsipper til grunn for rammen av budsjettet. Rammen vil også bli benyttet som grunnlag for forhåndsvarselet som Sikt sender ut i oktober på alle tjenester som Sikt leverer.

Vurdering

Dagens kontrakt på biblioteksystemene Alma og Primo utløper ved årsskiftet. Sikt har sammen med konsortiet gjennomført en anskaffelse og sikret en ny kontrakt med Clarivate som leverandør. Dette innebærer en videreføring av dagens leveranse. Den nye kontrakten trer i kraft fra og med 1.1. 2026. Det samlede kostnadsbildet vil være noe høyere med ny kontrakt, noe som medfører at den årlige kostnadsøkningen for konsortiet på lisenskostnaden til Clarivate fra 2025 til 2026 vil være høyere enn de normale 3.0%.

Kontrakten er i norske kroner så variasjoner i valutakurser vil ikke påvirke lisenskostnaden.

Den endelige kostnaden for konsortiet blir beregnet som den del av budsjetteringsprosessen. Utslaget for den enkelte institusjon vil også variere basert på kostnadsfordelingsmodellen og eventuelle endringer på parameterne som inngår i denne for hver enkelt institusjon. Konsortieavgiften vil bli beregnet når konsortiets budsjett for 2026 er vedtatt.

I budsjettet foreslås det å legge nivået for 2025 til grunn, inkludert videreføring av de prioriterte satsningene og justere med utgangspunkt i den generelle lønns- og prisstigningen. Det tas utgangspunkt i en prisstigning på 3.0 % for 2026. Den endelige satsen vil kunne bli justert basert på signaler i statsbudsjettet.

I 2025 gjennomførte Sikt en omstrukturering av divisjon Forskning og kunnskapsressurser, hvor Bibliotekjentestene hører innunder. Dette har medført endringer i ledelsesstrukturen i seksjonen og medfører i praksis en styrking av den faglige kapasiteten, uten at dette i større grad påvirker personalkostnadene. Personalkostnadene vil derfor være uendret i 2026, kun justert for generell endring i timepris i Sikt som følge av generell lønns- og prisvekst.

Fortsatt fokus på kontinuerlig drift og vedlikehold for å sikre at systemene og integrasjonene er stabile, driftssikre og funksjonelle er viktig. Et vedlikeholdsteam ble etablert i 2025 og dette arbeidet må fortsette i 2026.

Styret har tidligere signalisert viktigheten av å etablere løsninger knyttet til autoriteter. Dette inkluderer en ny løsning for personautoriteter i Felles autoritetsregister og også understøtte andre autoritetstyper (f.eks. emneord). Dette er også en del av den nasjonale bibliotekstrategien. Sikt støtter denne prioriteringen da kontrollerte entiteter er viktig for satsing på data, inkludert nye muligheter i samspill med kunstig intelligens. Gjennom høsten vil det bli jobbet med en plan for en ny løsning på autoritetsregister og ideelt sett vil arbeidet også starte opp.

Det foreslås derfor å opprettholde utviklingsmidlene på tilsvarende nivå som i inneværende år for å kunne realisere planen knyttet til en ny løsning for autoritetene. Dette er et prosjekt som Nasjonalbiblioteket vil delfinansiere. Bakgrunnen for prosjektet er at dagens løsning for autoritetsregisteret er utdatert og den tekniske løsningen er en risiko med tanke på at den ikke kan bli oppdatert og det kan bli en mulig sikkerhetsrisiko om det ikke gjøres noe.

I 2023 besluttet styret å redusere virksomhetskapitalen i konsortiet (sak BIB-2023/03) med 3,65 millioner årlig i perioden 2023-2025, da virksomhetskapitalen var høyere enn ønsket. 2026 markerer det første året etter den definerte perioden. Konsortiet vil ha en virksomhetskapital på i underkant av 6.0 millioner ved inngangen til 2026 og det foreslås at bruken av virksomhetskapitalen reduseres trinnvis de kommende årene til virksomhetskapitalen er på et ønsket og bærekraftig nivå. Styret bør også ha en diskusjon på hva som er et forsvarlig nivå på virksomhetskapitalen.

Tabellen under viser et forslag til nedtrapping i bruk av virksomhetskapital over 4 år:

2026	2,5 millioner
2027	1,5 millioner
2028	1,0 millioner
2029	0,5 millioner

Nedtrappingen kan bli justert som følge av budsjettprosessen.

De senere årene har også eventuelle underforbruk i et budsjett år helt eller delvis blitt trukket fra konsortieavgiften kommende år. Det foreslås at eventuelle underforbruk går inn i virksomhetskapitalen slik at det kan bidra til å jevne ut utfasingskurven på virksomhetskapitalen (reduseres over flere år).

Oppsummering

Følgende prinsipper for arbeidet med budsjett for 2025 foreslås:

- Lisenskostnaden for biblioteksystemet økes basert på ny kontrakt
- Øvrige kostnader følger generell lønns- og prisstigning (3.0 %)
- Kapasiteten i produktområdet holdes på tilsvarende nivå som inneværende år og personalkostnaden justeres i henhold til endring i timepris i Sikt
- Arbeidet med kontinuerlig drift og vedlikehold, samt arbeidet med autoritetsregisteret videreføres
- Nedtrekket på virksomhetskapitalen justeres i henhold til ny nedtrappingsplan
- Et eventuelt underforbruk i 2025 går inn i virksomhetskapitalen

Forslag til vedtak

Styret vedtar prinsippene for rammen for budsjettet for 2026

Saksdokument

Styret for BIBSYS-konsortiet

Til	Styret for BIBSYS-konsortiet
Dato	12.09.2025
Saksnummer	BIB2025/24
Saksarkivnr.	
Sakstype	D-sak
Saksansvarlig	Asbjørn Risan
Saksbehandler	Asbjørn Risan

BIB2025/24 Foreløpig vurdering av Rapido/RapidILL

Bakgrunn

Rapido/RapidILL er tilleggstjenester til Alma fra Clarivate knyttet til fjernlånsfunksjonalitet.

Tilbudet fra Clarivate inkluderer en opsjon på Rapido og Rapid ILL til en lavere kostnad sammenlignet med «markedspris». Forutsetningen er at konsortiet innløser opsjonen før ny kontraktperiode begynner, dvs før årsskiftet 2025/2026.

På styremøtet i BIBSYS-konsortiet 21. mai ble det vedtatt at beslutningen om innløsning av opsjon på Rapido utsettes til styremøtet i november (sak BIB2025/11). Tiden frem til november-møtet skal benyttes til å innhente kompetanse og erfaringer med bruk av systemene slik at beslutningsgrunnlaget i november er tilstrekkelig til å fatte en beslutning.

Styret ba også om at de ble presentert en foreløpig status for dette arbeidet på styremøtet i september (denne saken).

Vurdering av saken

Bakgrunnen for denne prosessen er at det er usikkerhet knyttet til på hvilke områder og hvilke effekter innføringen av Rapido/RapidILL vil ha på fjernlånsarbeidet i konsortiet, og det ble besluttet at man måtte innhente mer informasjon om løsningen.

Faggruppen for fullfillment har fått hovedansvaret for dette arbeidet og de har også knyttet til seg representanter fra UiO med særlig kompetanse på fjernlån og system. I det videre omtalt som en utvidet faggruppe for fullfillment.

Følgende aktiviteter har blitt gjennomført/er planlagt:

- Møte med produktansvarlige i Clarivate inkludert systemdemonstrasjon 25. juni. Sikt og utvidet faggruppe for fullfillment deltok.
- Erfaringsutveksling med Swizz Library Solutions Platform (SLSP) 26. august. SLSP er et sveitsisk bibliotekkonsortium, som var tidlig ute med Rapido (siden 2021). Sikt og enkelte

representanter fra konsortiet deltok. De som ikke kunne delta fra faggruppen har fått tilgang til opptak av møtet.

- Møte med produktansvarlige i Clarivate under IGELU-konferansen i september.

Hovedinntrykket etter systemdemonstrasjon og samtalene med SLSP er at gevinsten ved å innføre Rapido er størst hos sluttbruker. Rapido tilbyr et enkelt grensesnitt integrert i Oria der bestillingsmulighetene og forskjellen mellom dem er mer fremtredende. Det er også mer transparens i prosessen. Det er dog noe usikkerhet hvor stor denne effekten vil være i det kommende grensesnittet for Primo (NDE) da bestillingsmulighetene via Rapido vil være presentert på samme måte som andre bestillingsmuligheter og da ikke er like fremtredende i sammenligning med dagens grensesnitt.

På bibliotekarsiden er det mindre klare fordeler og det er ikke identifisert at det er noen store effektiviseringsgevinster. Innføring av Rapido vil kreve standardisering av fjernlånsreglene for alle i konsortiet, noe som kan være utfordrende, men det kan også bidra til et mer strømlinjet fjernlån. Rapido vil gi en mer automatisert arbeidsflyt med få muligheter for manuell kontroll og redigering av bestillinger. Dette kan bidra til mer effektivt fjernlån, men slik vi kjenner dagens arbeidsflyt ønsker mange selv å f.eks. velge hvor fjernlån skal sendes.

Den foreløpige vurderingen fra Sikt er at gevinstene ved å innføre Rapido/RapidILL ikke er store nok til å forsvare den ekstra årlige kostnaden for konsortiet. Fjernlån i Alma pr i dag kan fortsatt forbedres og effektiviseres blant annet ved mer utstrakt bruk av rota og artikkelsending direkte til sluttbruker, noe som har tatt tid å få innført hos en del bibliotek. Det er også lokale vurderinger ved enkelte institusjoner som gjør at de har valgt å ikke aktivere disse.

En foreløpig uttalelse fra faggruppen for fulfillment understøtter denne vurderingen:

«En utvidet faggruppe for fulfillment, med Rostgaard og Carlstrøm fra UBO, har foreløpig vurdert det slik at gevinstene ved innføring av Rapido i konsortiet ikke oppveier ressurskostnadene.

Rapido tilbyr et enklere grensesnitt for sluttbrukere ved fjernlån, men det er usikkert om denne fordelene vil vedvare etter overgangen til Primo NDE. For bibliotekene innebærer Rapido en arbeidsflyt som kan redusere kontrollen og komplisere fjernlånsprosesser unødvendig. Systemet avgjør hvor bestillinger sendes, uten mulighet for bibliotekarene til å overstyre dette. Å gi fra seg slik kontroll krever betydelig motivasjon, og vi er ikke sikre på at gevinstene rettferdiggjør dette.

Rapido kan tvinge fram en standardisering av fjernlånsregler, ettersom samarbeidende biblioteker i samme pod må følge ett regelsett. I dag har vi ikke en slik standardisering, og det må vurderes om dette er ønskelig. Differensiert praksis vil gjøre Rapido tungvint å bruke.

Internasjonalt er vi også for små til å hente betydelige fordeler.

Til styremøtet i november vil vi levere en mer detaljert vurdering av fordeler og ulemper, men foreløpig vurdering er at ressursbruken overstiger nytteverdien.»

Faggruppen vil levere en mer utfyllende rapport til styremøtet i november.

Forslag til vedtak

Styret for BIBSYS-konsortiet tar foreløpig vurdering av Rapido/RapidILL til orientering.

Saksdokument

Styret for BIBSYS-konsortiet

Til	Styret for BIBSYS-konsortiet
Dato	24.09.2025
Saksnummer	BIB2025/25
Saksarkivnr.	
Sakstype	D-sak
Saksansvarlig	Asbjørn Risan
Saksbehandler	Asbjørn Risan

BIB2025/25 Kunstig intelligens i søkesystemet

Innledning

Kunstig intelligens (KI) utvikles raskt og blir en stadig større del av hverdagen, og det er en økende forventning om at tjenester og systemer nyttiggjør og tilbyr løsninger basert på kunstig intelligens og maskinlæring. Dette gjelder også for biblioteksystemene.

Clarivate har vært aktive på denne fronten og biblioteksystemet og søkesystemet har pr i dag ulike funksjoner som baserer seg på ulike former for maskinlæring/kunstig intelligens. Beriking av metadata på bibliografiske poster og generering av metadata basert på bildeopplastning av bøker er noen eksempler på funksjoner som allerede er i bruk i biblioteksystemet og det vil komme flere.

I Oria (Primo) er det også mulig å aktivere et grensesnitt som muliggjør å kommunisere med søkesystemet via naturlig språk (Primo Research Assistant). Dette blir oversatt til et søkeuttrykk som søker i databasen og man blir presentert for de mest relevante artiklene med et automatisk generert sammendrag ved hjelp av generativ KI (se skjermbilde 1 og 2). Senere vil det også bli mulig å søke naturlig språk direkte i søkegrensesnittet, til erstatning eller tillegg til det klassiske søkeuttrykket.

Primo Research Assistant har vært tilgjengelig ett års tid for institusjoner som benytter Primo VE. BIBSYS-konsortiet er i ferd med å gå over til denne versjonen, noe som innebærer at institusjonene i konsortiet kan velge å aktivere og tilgjengeliggjøre denne funksjonen for sine brukere.

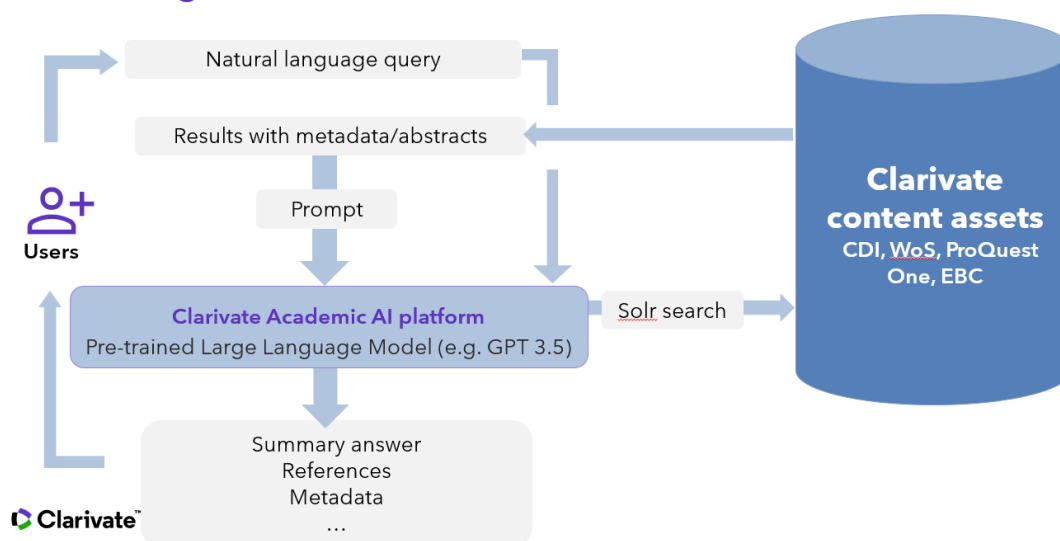
I forbindelse med all KI, og generativ KI i særdeleshet, er det en risiko for at kunstig intelligens-funksjonen gjør feil, hallusinerer eller gir misvisende opplysninger. Samtidig kan KI være et veldig nyttig verktøy for mange.

Sikt ønsker å få innspill på hva som må være på plass for at institusjonene kan ta i bruk denne funksjonen.

Diagrammet under viser dataflyten.

Retrieval Augmented Generation architecture (RAG)

1

Vurdering av saken

Primo Research Assistant har vært allment tilgjengelig siden IGELU-konferansen 2024 (september). Det er vanskelig å vite hva den generelle oppfattelsen av funksjonen er. I mange tilfeller gir den gode oppsummeringen, lenker til de relevante artiklene og forslag til videre søk, mens den i andre tilfeller kan falle igjennom.

Det kan være slagsider ved at språkmodellen hovedsakelig er trent på vestlig/engelskspråklig materiale. Det kan være innslag av «sensurering», utilsiktet og bevisst for å forhindre usikkert og ulovlig/uønsket innhold som fører til at materiale man ønsker skal bli presentert blir undertrykt (se skjermbilde). Dette har vært diskutert i brukermiljøet og ble justert fra leverandørens side mot slutten av august (se skjermbilde 3). Enkel testing tyder på at dette har hatt ønsket effekt.

Graden av hallusinerer skal være lav da resultatet er basert på et søk og den genererte oppsummeringen er basert på de høyeste relevansrangerte artiklene, men relevansrangeringen er det vanskelig å ha fullt innblikk i.

Et eksempel på en institusjon som har lagt inn en mekanisme for å informere sine brukere om løsningen er University of Manitoba², som istedenfor å lenke direkte til grensesnittet i Primo, lenker til en informasjonsside der man videre kan klikke på en lenke for å gå til selve søkefunksjonen (se skjermbilde 4).

Aktivering av funksjonen i konsortiet kan forutsette justeringer på personvernerklæring og eventuelt databehandleravtalen, da det åpner opp for at brukeren kan velge å lagre andre typer informasjonselementer knyttet til egen bruker. Det må utredes om dette er dekket i det eksisterende avtaleverket.

¹ Kilde: Generative Artificial Intelligence (AI) at Clarivate: From Research to Real-World Applications, Christine Stohn, ELUNA 2025. 17. Mai 2025. <https://exlkdellunaddam2024.dryfta.com/program-schedule/program/detail/301/generative-artificial-intelligence-ai-at-clarivate-from-research-to-real-world-applications>

² <https://umanitoba.ca/libraries/ai-research-assistant>

Hver enkelt institusjon må ta stilling til om de ønsker å tilby denne funksjonen for sine brukere. Det kan være ulike årsaker til at en institusjon ønsker/ikke ønsker å aktivere denne funksjonen, men det er noe institusjonen selv må ta stilling til. Funksjonen aktiveres pr institusjon.

Sikt ønsker en diskusjon og innspill knyttet til hva er det institusjonene trenger fra Sikt for å kunne vurdere, og etter hvert aktivere Primo Research Assistant for sine brukere.

Vedlegg:

Skjerm bilde 1: Grensesnittet til Primo Research Assistant

Skjerm bilde 2: Eksempel på resultat etter et søk

Skjerm bilde 3: Epost fra Clarivate om justering av innstillinger i tjenesten

Skjerm bilde 4: Skjerm bilde av informasjonsside fra University of Manitoba

Primo forskningsassistent

Still forskningsspørsmål. Utforsk relevant forskning. Oppdag nye forbindelser.

 Kan du oppsummere betydningen av plast i havet for isbjørnen. Husker ikke hva den heter på latin.

Eksempel på spørsmål

 Om Forskningsassistent

Hvordan påvirker mangel på vitamin D den generelle helsen? 	Påvirket Picassos tid i Paris hans kunstneriske stil?
Diskuter mottakelsen av Machiavellis Fyrsten i moderne tid 	Hvordan kan vi forbedre mangfoldet i kliniske studier?

Figur 1 - Grensesnittet til Primo Research Assistant

Kan du oppsummere betydningen av plast i havet for isbjørnen. Husker ikke hva den heter på latin.

Kilder

 ARTIKKEL Plastic pollution in the Arctic Bergmann, Melanie et al. 2022	 ARTIKKEL Monitoring litter and microplastics in Arctic mammals and birds Lusher, A.L. et al. 2022	 ARTIKKEL Editorial: Microplastics and nanoplastics in polar areas: Arctic, Antarctica, and the world's glaciers Corami, Fabiana et al. 2025	 ARTIKKEL Accumulation of Plastic Debris and Associated Contaminants in Aquatic Food Webs Diepens, Noël J et al. 2018	 ARTIKKEL Microplastics distribution in the Eurasian Arctic is affected by Atlantic waters and Siberian rivers Yakushev, Evgeniy et al. 2021	 Vis flere resultater fra ditt bibliotekssøk
--	---	---	--	---	--

Oversikt

Plastforurensning i havet har betydelige konsekvenser for isbjørnen (*Ursus maritimus*), som er en toppredator i Arktis. Forskning viser at plast, inkludert mikroplast, har infiltrert marine økosystemer, og isbjørner kan bli påvirket gjennom flere mekanismer. Plastpartikler kan akkumuleres i næringskjeden, noe som kan føre til at isbjørner inntar plast når de spiser byttedyr som har absorbert disse forurensningene.

Studier har vist at plast kan bære med seg hydrofobe organiske kjemikalier (HOC), som kan biomagnifiseres i næringskjeden. Dette betyr at når isbjørner inntar byttedyr som inneholder plast, kan de også få i seg skadelige kjemikalier, noe som kan påvirke deres helse og reproduksjon.

 I tillegg kan plastforurensning forstyrre økosystemene i Arktis, som allerede er under press fra klimaendringer, og dermed forverre situasjonen for isbjørner som er avhengige av et stabilt habitat.

Det er også bekymringer knyttet til hvordan plast kan påvirke isbjørners atferd og habitatvalg. Forurensning kan endre tilgjengeligheten av byttedyr og påvirke isbjørners jaktstrategier, noe som kan ha langsiktige konsekvenser for deres overlevelse.

Samlet sett er plast i havet en betydelig trussel mot isbjørner, både direkte gjennom inntak av plast og indirekte gjennom forstyrrelser i deres økosystem. Det er behov for videre forskning for å forstå de fullstendige konsekvensene av plastforurensning på denne arten og deres habitat.

Relaterte forskningsspørsmål

 What is the impact of plastic pollution on polar bear habitats? How does plastic waste affect the Arctic marine ecosystem and its species? What are the effects of microplastics on polar bear health and diet?

 What conservation strategies are being implemented to protect polar bears from plastic pollution?

Figur 2 - Eksempel på resultat etter et søk

[Primo] Update: Research Assistant filtering

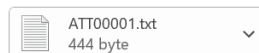

Amy Pemble via Primo <primo@exlibrisusers.org>

Til Ex Libris User Community Discussion List for Summon, 360 and Intota;
 Ex Libris user community discussion list for Primo/VE

Kopi Amy Pemble

Avsenderen primo@exlibrisusers.org er fra utenfor organisasjonen.

fre. 22.08.2025 03:32

[Oversett meldingen til: Norsk Bokmål](#) | [Aldri oversett fra: Engelsk](#) | [Innstillinger for oversettelse](#)

Dear colleagues,

Thank you again for all the feedback on the guardrails in the Research Assistant tool. We've been actively investigating the issue and wanted to share more context around what we're doing to improve the experience.

As you know, most of the blocking stemmed from Azure's built-in content filtering, which is designed to prevent unsafe or illegal content. These filters are broad by design, and while they protect against genuinely harmful prompts, they can sometimes inadvertently limit access to legitimate academic topics. We've tested the Research Assistant with more permissive settings for the Azure content filtering – what Azure labels as 'high severity level' – and the results are very encouraging. Queries around historical or socially significant topics that were previously blocked are now returning results, while harmful content remains blocked.

The central Clarivate Academic AI Platform provides a consistent framework for safety, governance, and content management across all our tools. This shared foundation ensures a uniform standard of responsible AI use. Because content filtering is applied at the model level, we validate any adjustments carefully across solutions, rolling them out gradually and testing against production-like data to maintain reliability and trust. With this in mind, we're aiming to update the setting for all customers at the end of August.

While this won't resolve every issue, it marks a significant step forward, and we ultimately believe that the solution lies in the collaboration between vendors, libraries, and researchers to define standards and advocate for provider-level flexibility that supports academic needs. That's why we're making content filtering a key topic for our upcoming Academia AI Advisory Council and are exploring the formation of an Academic AI Working Group to help guide these efforts.

Thank you for helping us shape tools that truly serve the academic community.

Amy

Amy Pemble

Pronouns: she/her

Director of Product Management, Ex Libris
Academia & Government

Clarivate

M +1 908-723-3985

Figur 3 - Epost fra Clarivate om justering av innstillinger i tjenesten

AI Research Assistant

About the AI Research Assistant

The AI Research Assistant is a new generative AI tool that you can use to search UM Libraries collections.

It is useful for quick searches and gathering initial insights for your research topic.

Because the AI Research Assistant only searches library collections, it is more reliable for academic research than open generative AI online.

Try the AI Research Assistant

I have read and understood the contents of this page.

Features

The AI Research Assistant (beta) includes the following functionality:

- Provides a summarized response to research questions posed in everyday language.
- Recommends up to five relevant publications from the Libraries' collections.
- Provides an option to "view more" and see your complete search results.
- Suggests additional question prompts to expand your research topic and explore further.
- Supports multiple languages.

Note: Users must log in to use it.

Limitations

- The AI Research Assistant is in beta, meaning it is currently being tested before full release.
- The summaries created by the AI Research Assistant are generated from a maximum of only five publications it decides are relevant to your question.

Figur 4 - Skjerm bilde av informasjonsside fra University of Manitoba

Saksdokument

Styret for BIBSYS-konsortiet

Til	Styret for BIBSYS-konsortiet
Dato	12.09.2025
Saksnummer	BIB2025/26
Saksarkivnr.	
Sakstype	V-sak
Saksansvarlig	Asbjørn Risan
Saksbehandler	Liv Inger Lamøy

BIB2025/26 Etikettutskrift

Bakgrunn

Det har lenge vært behov for en ny løsning for utskrift av etiketter (ryggmerking og strekkoder) fra Alma. Dagens løsning, som er Sikt sin egenutviklede løsning for etikettutskrift (<https://etikett.bibsys.no>), er utdatert og kan ikke lenger vedlikeholdes uten å gjøre et betydelig løft. Det ble derfor besluttet noen år tilbake at tjenesten ikke skulle videreutvikles og at den skulle erstattes av eksisterende løsninger i markedet.

Det har vært arbeidet med to nye løsninger for etikettutskrift. Den ene er en gratisløsning, SpineOMatic, som er tilgjengelig som Cloud App i Alma og som er klar til bruk. Den andre løsningen er en betalingsløsning, LIBstick, som leveres av Technion - Israel Institute of Technology. Det ble vurdert slik at SpineOMatic var noe begrenset på funksjonalitet, men at det ville tilfredsstillende behovene for de mindre og potensielt de mellomstore bibliotekene. For de større institusjonene var vurderingen at det var et behov for mer fleksibilitet og utvidet funksjonalitet og at LIBstick var et hensiktsmessig valg.

Det ble derfor startet en prosess med Technion om å etablere en rammeavtale for konsortiet for LIBstick.

Utfasing av den eksisterende løsningen er varslet flere ganger, men har blitt utsatt i påvente av at konsortiet skulle inngå rammeavtale med leverandør av en alternativ løsning. Dette er kun en midlertidig løsning og den egenutviklede løsningen må fases ut innen kort tid.

Vurdering av saken

Det foreligger et forslag til rammeavtale med Technion, denne inkluderer rabatter etter antall institusjoner som tegner seg på og mulighet for å velge ulike nivå på serviceavtale. I prosessen med å ferdigstille avtalen har det imidlertid dukket opp en rekke utfordringer, som særlig har vært knyttet til utarbeiding av databehandleravtale.

Arbeidet med databehandleravtale startet i 2023, da ble jurister fra Sikt ble koblet på og satt i kontakt med Technion. Det viste seg raskt at det var mange svakheter i avtalen på Technion sin side, hvor det mest alvorlige er bruk av underleverandør for skylagring av data, som ikke kunne godtas av Sikt.

I mai 2025 hadde Technion byttet til en godkjent underleverandør, men det gjenstår fortsatt uklarheter rundt andre underleverandører som Technion bruker og som gjør at juristene på Sikt ikke kan godkjenne en avtale med dem.

Erfaringen med Technion er at de har lav forståelse for og kunnskap om databehandleravtaler og sikker bruk av underleverandører, samt at deres interne prosesser er langsomme.

Parallelt med dette har SpineOMatic blitt tatt i bruk av enkelte institusjoner. Eksempelvis er Universitetet i Oslo i oppstart med å se om SpineOMatic kan tilfredsstille deres behov, og det innebærer at grunnvurderingen om at de større institusjonene må ha en mer avansert løsning eventuelt må revurderes.

Dette har vært en langdryg prosess som produktområdet og juristene har brukt en del tid og ressurser på og det anses at en snarlig konklusjon på avtaleverket ikke er nært forestående.

Sikt ønsker derfor en diskusjon med styret om man skal terminere prosessen med å etablere en rammeavtale med tilhørende databehandleravtale for konsortiet, og at de som ønsker å inngå en avtale må gjøre dette direkte med Technion. Noen institusjoner har dette allerede. I tilfelle terminering vil Sikt dele de vurderinger og det arbeidet som er gjort med konsortiet innenfor de juridiske rammene som finnes.

Saksdokument

Styret for BIBSYS-konsortiet

Til	Styret for BIBSYS-konsortiet
Dato	14.09.2025
Saksnummer	BIB2025/27
Saksarkivnr.	
Sakstype	O-sak
Saksansvarlig	Asbjørn Risan
Saksbehandler	Asbjørn Risan

BIB2025/27 – Kort status autoritetsregister

Bakgrunn

BIBSYS autoritetsregister (BARE) består av selve autoritetsregisteret (autoritetene), et grensesnitt for vedlikehold og registrering av registeret og en database og teknisk løsning. Det har vært et strategisk valg å ha autoritetsregisteret som en selvstendig tjeneste utenfor biblioteksystemet. BARE har en integrasjon med Alma som gjør at bibliotekarene kan jobbe i Alma, mens det er BARE som er mastersystem for autoritetene.

Det har vært enighet i styret om at autoritetsregisteret er strategisk viktig og at kontrollerte vokabular/register, inkludert personregistre, er kjerneelementer i forbindelse med semantisk web, lenkede data og generell gjenfinning. Autoritetsregisteret bidrar til å samle ressurser av en og samme entitet (fullstendighet) og skille mellom likelydende entiteter (presisjon). Registeret muliggjør også gjennomgående rettinger (rette ett sted, en gang), noe som bidrar til økt effektivitet.

BARE består pr i dag av autoriteter for person (ca 2.15 millioner), korporasjoner (ca 251.000), konferanser (ca 64.000) og noen standardtitler (ca 21.500). Registeret har koblinger til andre autoritetssystemer som ISNI, VIAF, Orcid, Digitalt musikkarkiv, Discogs, Biblioteksentralen og Kulturnav. Biblioteksentralen og Bokbasen bruker registeret i sin metadataproduksjon, og en delmengde av registeret utgjør Nasjonalt autoritetsregister for navn vedlikeholdt av Nasjonalbiblioteket for de autoritetene som inngår i nasjonalbibliografien.

Hensikten med denne saken er å gi en kort bakgrunn før det kommer en mer utfyllende sak på neste styremøte.

Vurdering av saken

Dagens tekniske realisering av BARE er modent for oppdatering. Grensesnittet er skrevet i et rammeverk som ikke lenger er støttet og det bør lages en ny teknisk plattform som kan understøtte flere entitetstyper som emneord, kontrollerte lister/vokabular og eventuelt bibliografisk post/verk. Eksempelvis er det enkelte emneordssystem som i dag vedlikeholdes i Alma som ideelt sett burde vært håndtert på samme måte som for personautoritetene. Å kunne tilby et vedlikeholdsgrensesnitt for

emneordene og listene som inngår i Nasjonalbibliotekets vokabulartjeneste¹ (NBVOK) med direkte integrasjon til visningsklienten som er basert på Skosmos er en naturlig utvidelse å se for seg.

Arbeidet med å fornye autoritetsregisteret følger tre hovedfaser:

- 1) Oppgradere dagens løsning med nye versjoner av komponentbibliotek slik at man tetter umiddelbare sikkerhetshull og at man kan bygge og oppdatere nye versjoner
- 2) Gjøre mindre endringer i dagens løsning som er nødvendige for å løse umiddelbare behov med autoritetsregisteret, eksempelvis knyttet til pliktavleveringsløyper ved Nasjonalbiblioteket, samt lage en plan for moderniseringen.
- 3) Realisere ny teknisk løsning med utgangspunkt i planen etablert i fase 2

Arbeidet med fase 1 har begynt og vil gli over i fase 2 gjennom høsten. På styremøte i november vil det være en mer utfyllende sak om autoritetsregisteret med hovedfokus på plan for gjennomføring av fase 3.

Nasjonalbiblioteket er en sterk interessent i autoritetsregisteret og vil bli involvert i arbeidet med planen. De finansierer i dag deler av arbeidet med registeret og må også bidra inn i finansieringen av realiseringen av fase 3 sammen med konsortiet.

¹ <https://www.nb.no/nbvok/nb/about>